

श्रीअन्तु प्रकाशन (प्रा.)लि.

पूर्वाञ्चल

Purwanchal National Daily

उडेलो नियन्त्रण गरौं. वातावरण जोगाऔं ।
उडेलोले,
 - वनमात्र नभई जैविक विविधता र सम्पदा पनि नष्ट गर्दछ,
 - वातावरणीय प्रदूषण बढाउँछ,
 - बाढीपहिरो तथा भूकम्प बढाउँछ,
 - पानीको मूल सुकाउँछ,
त्यसैले,
 वन पैदावारको संकलन तथा खेती किसानिमा आगोको प्रयोग गर्दा सावधानी अपनाऔं ।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

वर्ष : २८ ◆ अङ्क : १६६ ◆ पृष्ठ ४ ◆ बिर्तामोड ◆ विसं २०८० वैशाख २२ गते शुक्रवार (Friday, May 5, 2023) नेपाल सम्वत् १९४२ Web : www.purwanchaldaily.com ◆ मूल्य रु. : ५/- भारतमा भाडु : ४/-

ट्रकमा अवैध सामान भित्र्याइदै

पार्थ मण्डल

भापा, वैशाख २१। भारतबाट नेपाल सरसामान लिन आउने भारतीय नम्बर प्लेटको खाली मालवाहक सवारीसाधनले अवैध सरसामान नेपाल भित्र्याउने गरेको खुलासा भएको छ ।

पछिल्लो समयमा सशस्त्र र नेपाल प्रहरीले भापाका सीमा नाकामा कडाइ गरेसँगै तस्कर तथा कारोबारी समूहले भारतबाट आउने खाली मालवाहक सवारीसाधनलाई प्रयोग गरी अवैध सरसामान नेपाल

भित्र्याउने थालेको पाइएको छ ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाबाट खटिएको प्रहरी टोलीले विशेष सूचनाको आधारमा विहीवार विहान ८ बजे पूर्व-पश्चिम महेन्द्र राजमार्ग अन्तर्गत मेचीनगर-दक्षिण काली खोला भारतीय नम्बर प्लेटको खाली ट्रक रोकेर चेकजाँच गर्दा ठूलो मात्रामा भन्सार छलीका सरसामान बरामद गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाका डीएसपी खगेन्द्रप्रसाद रिजालले जानकारी दिए ।

डब्ल्यू ७३ एएन ४२६६ नम्बरको भारतीय ट्रकका चालक निरञ्जन रायले विहीवार मेची भन्सार कार्यालय काँकरभिट्टामा १७ सय रुपैयाँ तिरेर खाली ट्रकको एक दिनको भन्सार प्रज्ञापन पत्र कटाएका थिए । चालकले भन्सार प्रज्ञापन-पत्रमा आयातकर्ता भारत राम, छविबाल गिरी र नेपालका एजेन्ट जनक ट्रेडर्स काठमाडौं उल्लेख गरेका छन् ।

भन्सार प्रज्ञापन पत्र कटाएर पश्चिमतर्फ गइरहेको ट्रकलाई रोकेर प्रहरीले चेकजाँच गर्दा ट्रकको हुडमाथि त्रिपालले छोपेर भित्र्याइएको करिब ११ लाख मूल्य बराबरको अवैध सरसामान बरामद गरिएको डीएसपी रिजालले बताए । ट्रकको हुडमाथिबाट प्रहरीले २४ कार्टुन टायल्स, ३ हजार ७८ पिस राधेराधे गम्छा, ३५ थान रेडमी कम्पनीका मोबाइल, विभिन्न प्रकार औषधि बरामद गरेको छ ।

भन्सारमा पटकै कटाएर सरसामान लिन आएको खाली ट्रकमा भन्सार छलीका सरसामान भित्रिरहेको

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

नक्कली शरणार्थी प्रकरण

१०६ जनाको २३ करोड ठगी !

भापा, वैशाख २१। नक्कली शरणार्थी बनाएर अमेरिका पठाउने भन्दै करोडौं रकम असुली प्रकरणमा प्रहरीले हालसम्म आठ जनालाई पक्राउ गरी अनुसन्धानको दायरामा ल्याएको छ ।

अझै केही व्यक्तिमाथि पक्राउ पुर्जी जारी भएको र उनीहरूको खोजी भइरहेको नेपाल प्रहरीका प्रवक्ता प्रहरी नायब महानिरीक्षक कुबेर कडायतले जानकारी दिए । उक्त मुद्दा जिल्ला प्रहरी परिसरले हेरिरेको छ । विभिन्न जिल्लाका नागरिकबाट पैसा असुल गरेको आरोप लगाउँदै परिसरमा अहिलेसम्म एक सय छ जनाले २० वटा उजुरी दिएका छन् ।

उनीहरूले कूल रु. २३ करोड २५ लाख ठगी भएको उजुरी दिएको जिल्ला प्रहरी परिसर काठमाडौंका प्रहरी उपरीक्षक सीताराम रिजालले जानकारी दिए । यद्यपि योभन्दा धेरै संख्यामा पीडित भएको अनुमान गरिए पनि अन्य व्यक्ति सम्पर्कमा आइनसकेको उनको भनाइ छ । हाल उजुरीमा उल्लेख भएका व्यक्तिमाथि अनुसन्धान जारी रहेको प्रहरीको भनाइ छ ।

गिरोहले वि.सं. २०७७ देखि नक्कली शरणार्थी बनाइ ठगी अभियान चलाएको खुलेको छ । यस सम्बन्धमा पहिलोपटक गत जेठमा अपराध अनुसन्धान कार्यालयमा उजुरी परेको थियो । घटनामा मुख्य आरोपी मानिएका केशव दुलाल, सानु भण्डारी र टङ्ग गुरुङ्ग भन्दा १० महिनापछि गत चैत १२ गते पक्राउ परेका थिए । त्यसको केही दिनपछि सन्देश शर्मा पोखरेल र सागर थुलुङ्ग पक्राउ परेका थिए ।

उनीहरूकै बयानका आधारमा गृहका अधिकारी र उच्च राजनीतिक नेतृत्व संलग्न भएको तथ्य बाहिर आएको अपराध अनुसन्धान कार्यालयको प्रारम्भिक अनुसन्धान प्रतिवेदनमा उल्लेख छ ।

घटनाको थप अनुसन्धान र कानूनी कारवाहीका लागि काठमाडौं उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालयले जिल्ला प्रहरी परिसरलाई पक्राउ परेका आरोपीसहितको अनुसन्धान फाइल हस्तान्तरण गरेको थियो । सोही सिलसिलामा प्रहरीले वैशाख १९ गते मंगलवार तत्कालीन गृहमन्त्री रामबहादुर थापाका राजनीतिक सल्लाहकार डा. इन्द्रजीत राईलाई पक्राउ गरेको थियो । प्रहरीले तत्कालीन गृहसचिव भइ हाल उपराष्ट्रपति कार्यालयका सचिव टेकनारायण पाण्डे र पूर्व ऊर्जामन्त्री एवम् नेकपा (एमाले)का सचिव टोपबहादुर रायमाफ्रीका छोरा सन्दीप रायमाफ्रीलाई पक्राउ गरेको हो ।

प्रहरीले पक्राउ परेका गिरोहका समूहबाट प्रहरीले सन्दीपका नाममा काटेको चेकसमेत बरामद गरिसकेको छ । प्रहरीले अहिले पनि सचिव रायमाफ्री र डा. राईका छोरा नीरजमाथि पक्राउ पुर्जी जारी गरी खोजी गरिरहेको छ । नीरजले काठमाडौंका विभिन्न होटलमा पुरेग करोडौं रकम बुझेको प्रहरी स्रोतको भनाइ छ ।

अन्य केही व्यक्ति पनि अनुसन्धानको घेरामा छन्, प्रमाण जुटेपछि पक्राउ पर्छन्- अनुसन्धानमा संलग्न एक प्रहरी अधिकृतले भने ।

गिरोहले गृह मन्त्रालयका नाममा सरकारी लोपोसमेत प्रयोग गरी शरणार्थी परिचय-पत्र तथा ट्राभल डकुमेन्टसमेत बनाएको भेटिएको छ । गिरोहले आफूसँग सम्पर्कमा आएका र चिनजानमा रहेका व्यक्तिलाई प्रयोग गरी उनीहरूका आफन्तलाई समेत शरणार्थी बनाएर अमेरिका पठाइदिन्छु भनि भुटानी शरणार्थीका रूपमा नाम दर्ताका लागि फारम भर्न लगाएका थिए ।

उनीहरूले शरणार्थी फारम भर्नेबाट रु. १५देखि २० लाख असुलेका थिए । गिरोहले गृह मन्त्रालय र शरणार्थी समितिका उच्च अधिकारीसँग सेटिड भइरहेको सुनाएर पीडितलाई विश्वास दिलाउने गरेका थिए । विश्वासमा पारिखन गृह मन्त्रालय, श्रम मन्त्रालय र शरणार्थीसँग सम्बन्धित विभिन्न निकायसँग सम्बन्धित पत्र देखाउने गरेका थिए । गिरोहले पत्रपत्रिका र अनलाइनमा आएका फोटो, समाचार तथा शरणार्थी समस्या हेर्ने विभिन्न निकायका कर्मचारीको सुरुवासम्बन्धी समाचार पीडित समक्ष सेयर गरी विश्वास बटुल्ने गरेको कार्यालयका प्रहरी उपरीक्षक सोमेन्द्रसिंह राठौरले उतिबैले बताएका थिए ।

पीडितलाई कहिले शरणार्थी शिविर अनुगमन हुन लागेको भन्दै त कहिले बायोमेट्रिक गर्नुपर्ने भन्दै पथरी, बेलडाँगी, विराटनगर, सौराहा, काठमाडौंलगायत स्थानमा पटकपटक बोलाउने गरेको जाहेरीमा उल्लेख छ । उनीहरूले काम नभएमा रकम फिर्ता गरिदिन्छु भन्दै रु. आठ करोड बराबरको चेक समेत दिएका थिए । उनीहरूले यसरी उठाइएको रकम सञ्चालनमा लिएर विभिन्न व्यक्तिको बैंक खाता प्रयोग गर्ने गरेका पाइएको छ ।

शिक्षा ऐन छिटो ल्याउन माग

भापा, वैशाख २१। नेपाल शिक्षक सङ्घले शिक्षक र विद्यालयका हक हितलाई सम्बोधन हुनेगरी छिटो सङ्घीय शिक्षा ऐन ल्याउनुपर्ने लगायत २० बुँदे माग सार्वजनिक गरेको छ ।

हालै भएको नवौं महाधिवेशन र सङ्घीय कार्यसमितिको पहिलो बैठकका निर्णय पत्रकार भेटमार्फत विहीवार सार्वजनिक गर्दै सङ्घले नेपाली शिक्षकले भोग्नुपरेका समस्या समाधानका लागि निरन्तर रूपमा सरकारसँग दबाव निर्माण गर्दा पनि शिक्षा र शिक्षकमैत्री शिक्षा ऐन जारी हुन नसकेको जनाएको छ । सङ्घका अध्यक्ष सोमनाथ गिरीले शिक्षकका माग र मूढा यथावत् रहेको तथा नेपाल सरकार र पेशागत सङ्गठनबीच विगतमा भएका ५१ बुँदे लगायत सम्झौता कार्यान्वयन नहुँदा सरकार आफैँले गरेको सम्झौताप्रति इमान्दार हुन नसकेको आरोप लगाए ।

उनले स्थानीय तहले शिक्षकलाई प्रताडना दिने काम गरेको गुनासो पनि गरे । सङ्घका वरिष्ठ उपाध्यक्ष इलमबहादुर शाहीले आगामी दिनमा परिणाममुखी निष्कर्षका लागि संवाद र आन्दोलनका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने जानकारी दिँदै ती मुद्दा सम्बोधनका लागि नेपाल शिक्षक महासङ्घ, एजुकेशन इन्टरनेशनललगायत संस्थासँग सहकार्य गरिने बताए ।

सङ्घका महासचिव ज्ञानेन्द्रबहादुर रावलले पटक-पटकका आन्दोलन र त्यसका बलमा भएका सहमति कार्यान्वयनमा राज्यले चासो नदिएको बताए । नेपाल शिक्षक महासङ्घका महासचिव लक्ष्मीकेशोर सुवेदीले शैक्षिक र पेशागत माग सम्बोधन नभएकाले शैक्षिक क्षेत्रमा वैधितिमा देखिएको भन्दा दबावमूलक कार्यक्रम गर्न बाध्य भएको बताए ।

सङ्घले सङ्घीय शिक्षा ऐन निर्माणका साथै राहत तथा साविक उच्च माध्यमिक तहका शिक्षकलाई दरबन्दीमा राख्नुपर्ने, कार्यरत सबै शिक्षकलाई अब हुने सबै विज्ञापनमा सामेल हुन उमेरको हद नलगाउन कानूनी प्रवन्ध हुनुपर्ने, बालकक्षा शिक्षक र विद्यालय कर्मचारीलाई दरबन्दीमा राख्नुपर्ने, लामो समयदेखि बढुवा हुन नपाएका स्थायी शिक्षकहरूलाई सहजतासहित बढुवा गरिनुपर्ने, स्थानीय तहबाट हुने प्रताडना रोक्नुपर्ने माग राखेको छ ।

यस्तै सङ्घले दरबन्दी मिलान गर्दा कार्यरत शिक्षकलाई मर्कामा नपार्ने प्रत्याभूति दिन, एकै प्रकारका शिक्षक र आकर्षक सुविधा कायम गर्ने, निजी विद्यालयका शिक्षक तथा सामुदायिक विद्यालयका निजी स्रोतका शिक्षकको पेशागत सुरक्षा दिन, सर्वोच्च अदालतबाट फैसला भएबमोजिम शिक्षकलाई प्राविधिक ग्रेड उपलब्ध गराउन,

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

‘कोशी प्रदेश’ नलेख्दा स्पष्टीकरण र खाता रोक्का

भापा, वैशाख २१। कोशी प्रदेश सरकारले त्यहाँको खेलकुद विकास बोर्डका सदस्य सचिव हंशराज वाग्लेसँग स्पष्टीकरण सोधेको छ । कोशीस्थित सामाजिक विकास मन्त्रालयले यही वैशाख १७ गते वाग्लेलाई ७ दिनभित्र चिन्तबुझ्ने जवाफ दिन भन्दै स्पष्टीकरण सोधेको हो । वाग्लेले यही वैशाख १४ देखि १६ सम्म भापाको दमकमा भएको प्रदेशस्तरीय मुख्यमन्त्री कप पुरुष भलिबल प्रतियोगितामा ‘कोशी प्रदेश’ नलेखी फ्लेक्स र ब्यानर लगायत सामग्री प्रयोग गरेको आरोप छ ।

उनले कोशी प्रदेश सरकार, कोशी प्रदेशको नाम समेत उल्लेख नगरी प्रतियोगिता गराएको आरोपमा मन्त्रालयले स्पष्टीकरण सोधेको हो । ‘प्रदेश खेलकुद ऐन २०७६को दफा १२ को

उपदफा १(ख)बमोजिम प्रदेश खेलकुद विकास बोर्डबाट भएको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने र खण्ड (च) बमोजिम बोर्डको कार्य सञ्चालनमा अनुशासन र पारदर्शिता कायम गर्ने कानूनी कर्तव्य विपरीत प्रदेश सरकार र प्रदेशको नाम उल्लेख नगरी प्रतियोगिता सञ्चालन गर्नुको चिन्तबुझ्ने स्पष्टीकरण ७ दिनभित्र पेश गर्नुहुन माननीय मन्त्रीस्तरको निर्णय अनुसार अनुरोध छ-’ उक्त पत्रमा भनिएको छ ।

मुख्यमन्त्री हिकमत कार्की नेतृत्वको सरकारले प्रदेशको स्थायी नाम कोशी कायम गरेपछि आन्दोलन भइरहेको छ । पहिचानवादीको आन्दोलनका क्रममा कोशी प्रदेश लेखिएका बोर्ड

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

सरकारी सभरमा निरन्तर साइबर आक्रमण

काठमाडौं, वैशाख २१। सरकारी सभरमा निरन्तर साइबर आक्रमण भइरहेदा त्यसलाई कम गर्न सरकारी स्तरबाट पर्याप्त सावधानी नअपनाइएको भन्दै विज्ञहरूले चिन्ता व्यक्त गरेका छन् ।

पछिल्लो समय लोकसेवामा दरखास्त दिनेहरूको ठूलो संख्यामा तथ्याङ्क नै हराएको विवरण सार्वजनिक भएको छ । त्यसअघि सरकारी वेबसाइटहरू घण्टौंसम्म बन्द हुँदा त्यसले अड्यागमनलगायत विभिन्न सरकारी निकायका सेवा प्रभावित भएका खबर सार्वजनिक भएका थिए । त्यस्तै केही समयअघि नेपाली सेनाको साइटमा पनि हमला भएका विवरण सार्वजनिक भएका थिए ।

यस्ता घटना एकपछि अर्को दोहोरिइरहेदा त्यसको कारण पत्ता लगाउन र भविष्यमा त्यस्ता घटनामा कमी ल्याउन के गर्ने भन्नेबारे सरकार

गम्भीर नभएको विज्ञहरू बताउँछन्।

सुरक्षालाई लिएर सरकारी वेबसाइट

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणका पूर्व वरिष्ठ निदेशक आनन्दराज खनाल भन्छन्- देशी ठप्प हुने गरी ६ घण्टा अड्यागमन विभाग बन्द भएर राष्ट्रिय सुरक्षामा अर्च आएको विषयमा कोही कसैलाई मतलब छैन । त्यो अनुसन्धान भयो कि भएन ? भयो भने के कारणले भयो । त्यो प्रतिवेदन किन सार्वजनिक गरिँदैन ? तर

सिंहदरवारमा रहेको गभर्नमेन्ट इन्टिग्रेटेड डेटा सेन्टर (जीआइडीएस) सञ्चालन गर्ने राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्र (एनआईटीसी)ले भने पछिल्लो साइबर आक्रमणबारे प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायलाई पठाइसकिएको बताएको छ ।

उक्त केन्द्रका कार्यकारी निदेशक प्रदीप शर्मा पौडेल भन्छन्- पछिल्लो समयको साइबर आक्रमण भनेको राष्ट्रिय सूचना प्रविधि केन्द्रमा भएको आक्रमण नै थियो । त्यो घटना के भयो, कसरी भयो, त्यसलाई कसरी समाधान गर्नु भन्ने जानकारी हामीले गराइसकेका छौं । यस्ता आक्रमणहरू कहाँबाट, कुन उद्देश्यका लागि हुन्छ भनेर यसै भन्न नसकिने र त्यसको अनुसन्धान निकै जटिल र चुनौतीपूर्ण हुने उनी बताउँछन् । तर, पनि पछिल्लो समय साइबर आक्रमणका घटना बढिरहेका बेला साइबर सुरक्षाको अवस्था बलियो बनाउन अहिले पहल

भइरहेको उनी बताउँछन् ।

यसमा नीतिगत र प्राविधिक पक्षलाई सम्बोधन गर्न आवश्यक रहेको उनी ठान्छन् । यस्तो आक्रमण गरिएको भेटाउँदा कस्ता कारवाही गर्ने, कस्तो नीति लागू गर्ने भन्नेबारे योजना बनाएर अगाडि बढ्नुपर्नेछ- उनले भने । साइबर आक्रमणमा के कस्तो कारवाही गर्ने, कुन हदसम्मको कारवाही गर्ने भन्नेबारे कानूनी व्यवस्था नरहेको उनले बताए ।

सरकारले के गर्दछ ?

सरकारी वेबसाइटमा वारम्बार आक्रमण भइरहेदा पछिल्लो समय त्यसको सम्बोधनका लागि सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री रेखा शर्माले सरकारले उच्चस्तरीय कार्यदल गठन गरेर अध्ययन प्रक्रिया अघि बढाएको बताएका छन् ।

(बाँकी अन्तिम पृष्ठमा)

डीएसपी र इन्स्पेक्टर बाहिनी तानिए

भापा, वैशाख २१। सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रस्तावित सीमा सुरक्षा गुल्म घेरावारीका डीएसपी सुमन शर्मा र सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल बोर्डर आउट पोष्ट केचनाका इन्स्पेक्टर ओमिबल धानुक विभागीय कारवाहीमा परेका छन् ।

दक्षिणी भापाको कचनकवल-४स्थित पूर्वी लोदावारी नाकाबाट चाइनिज स्याउ भारत तस्करी भएको घटनामा डीएसपी शर्मा र इन्स्पेक्टर धानुकको नाम छानविनको क्रममा मुछिएकोले विभागीय कारवाहीमा परेको सशस्त्र प्रहरी बल बराह बाहिनी मुख्यालय

सुनसरीका डीआइजी अञ्जनीकुमार पोखरेलले जानकारी दिए ।

कारवाही स्वरूप डीएसपी शर्मा र इन्स्पेक्टर धानुकलाई विहीवार नै हाजिर हुने गरी बाहिनी मुख्यालय सुनसरी तानिएको डीआइजी पोखरेलले बताए । उनीहरूको ठाउँ घेरावारीमा डीएसपी प्रभात गौतम र केचनामा इन्स्पेक्टर जीतेन्द्रबहादुर बस्नेतलाई अस्थायी रूपमा जिम्मेवारी दिएर पठाउन लागिएको छ । डीआइजी पोखरेलले चाइनिज स्याउ तस्करी घटनाको बारेमा बराह बाहिनी मुख्यालय सुनसरीका एसपी विक्रम हुमागाँईको नेतृत्वमा

तीन सदस्यीय छानविन समिति गठन गरेको छ ।

छानविन समितिले प्रतिवेदन बुझाउन बाँकी रहेको बताउँदै डीआइजी पोखरेलले भने- ‘प्रारम्भिक छानविनको क्रममा डीएसपी र

चाइनिज स्याउ तस्करी प्रकरण

इन्स्पेक्टर घटनामा संलग्न रहेको देखियो, प्रतिवेदन आएपछि उनीहरूमाथि थप विभागीय कारवाही हुन्छ ।’ कचनकवल नाकाबाट स्याउ तस्करी

भइरहेको डीआइजी पोखरेलले थाहा पाएलगत्तै सशस्त्रले आइतबार बेलुका ७ बजेर ४५ मिनेटमा मे१ज २००४ नम्बरको योद्धा पिकअप गाडीमा लोड गरिएको ११५ कार्टुन चाइनिज फुजी स्याउ बरामद गरेको थियो । त्यसपछि राजश्वका अनुसन्धान अधिकृत विनोद पोखरेलको टोलीले पूर्वी लोदावारीस्थित जयनारायण साहको गोदाममा छापा मारेर थप ४५६ कार्टुन चाइनिज स्याउ बरामद गरेको थियो । बरामद गरिएको जम्मा ५७९ कार्टुन स्याउ र गाडीको ५ लाख गरी १५ लाखमा राजश्वमा बुझाइसकिएको छ ।

निःशुल्क ढाका बुनाइ तालिम

बिर्तामोड नगरपालिकाको सहयोग र यस नारी संकल्प संस्थाको आयोजनामा यही मिति २०८० साल वैशाख २४ गते आइतवारदेखि एक महिने ढाका साडी, चोलो, सर्ट तथा मफलर बनाउने तालिमको आयोजना गरिएको हुनाले तालिम लिन इच्छुक महानुभावले सम्पर्क गर्नु हुन अनुरोध गर्दछौं ।

नोटः दक्ष तथा तालिमप्राप्त प्रशिक्षकले प्रशिक्षण प्रदान गर्नुहुनेछ ।

स्थानः बिर्तामोड नगरपालिका बडा नं. १ नारी संकल्प संस्था भवन, अतिथि सदन, शनिमन्दिर नजिकै सम्पर्क नं. ९८२७३११७४१, ९८६२७७६३३३, ९८०६०९३१३०, ९८०१४४२९९९

असफलता ढाक्ने अस्वस्थ प्रयास !

शान्ति र अहिंसाको मार्गमा लागौं

भगवान विष्णुका दश अवतारमध्ये भगवान बुद्ध एक हुन् । उनै भगवान बुद्धको यस धराधाममा प्रकट भएको दिनलाई बुद्ध जयन्तीका रूपमा मनाउने गरिन्छ । आज त्यहीकारण विश्वभर उनका अनुयायीहरूले विभिन्न कार्यक्रम गरी बुद्धजयन्ती मनाउँदैछन् । नेपाल, भारत, चीन, श्रीलंका, बर्मा, जापान, भुटान, क्याम्बोडिया, लाओस, कोरिया लगायत विश्वका पैतिस करोड मानिसका लागि यस दिनको विशेष महत्त्व रहेको छ । बैशाख पूर्णिमाका दिन प्रकट भएर त्यही तिथिमा बुद्धत्व प्राप्त गरेको र त्यही तिथिमा अस्सी वर्षको उमेर महापरिनिर्वाण अर्थात् समाधी लिएका भगवान बुद्धको ज्ञान आज बौद्ध धर्मका नाममा विश्वको चौथो ठूलो धर्मका रूपमा रहेको छ ।

आजभन्दा पछ्यौंस सय वर्षभन्दा अघि लुम्बिनीको कपिलवस्तुमा जन्मिएका उनी जन्मिने बित्तिकै सात पाइला हिँडेका थिए भनिन्छ । आमा मायादेवीको प्रशवको सात दिनमै निधन भएकोले उनको लालनपालन पिता शुद्धोधन स्वयम्ले गरेको मानिन्छ । सानैदेखि अलौकिक स्वभाव भएका उनै सिद्धार्थ गौतमको विवाह सोह्र वर्षको उमेरमा यशोधरासँग भएको थियो । ग्रहस्थ जीवनमा बाँधिँएर पनि सांसारिकताप्रति विरत उनी उनन्तीस वर्षको उमेरमा परिवार र दरवारको सुखशयल त्यागेर ज्ञानको खोजीमा हिँडेका थिए । सांसारिक दुःखको मुक्तिको उपायको खोजीमा अनेक कष्टको सामना गर्दै उनले आखिरमा बोधगयाको एउटा वृक्षमुनि बसेर तपस्या गरे । त्यही क्रममा प्राप्त गरेको ज्ञान शिष्यहरू मार्फत जन-जनमा पुग्यो । उनका तिनै उपदेश र ज्ञानहरूको संग्रह आज बौद्धधर्मको महान ग्रन्थ 'त्रिपिटक'का रूपमा विश्व प्रसिद्ध छ ।

सत्य बोल्नु, हिंसा नगर्नु, न्यायको बाटोमा हिँड्नु, धर्मको अनुशरण गर्नु भगवान बुद्धको मूल उपदेश हो । आजको विश्व शक्ति आर्जन गर्न होड गरिरहेको छ । यस्तो बेला मानिस-मानिसका बीच बन्धुत्व, प्रेम, सद्भाव र हार्दिकताको अभूत बढी खाँचो छ । यस्तोमा मानिस मात्र होइन सम्पूर्ण प्राणीहरूको रक्षा गर्नुपर्छ भन्ने भगवान बुद्धको उपदेश भन्ने सान्दर्भिक हुन्छ । उनका उपदेशकै आधारमा एसियाको ताराका रूपमा सम्मानित भगवान बुद्धको जन्मभूमि लुम्बिनी आज विश्वको आकर्षणको केन्द्र बनेको छ । आउनुहोस् हामी पनि शान्ति, सत्य, सरलता र अहिंसाको यात्राका सहयात्री बनौं । यही संकल्प र व्यवहार उनीप्रतिको श्रद्धा र समर्पण हुनेछ ।

प्रदेश १ को कोशी नामाकरण गरिएको विरोधमा देशको पूर्वी क्षेत्र लगातार तातिरहेको छ । कोशी प्रदेश सरकारको नेतृत्व यतिबेला नेकपा (एमाले)ले गरिरहेकोले कोशी नामाकरण भएको मन नपराउने 'पहिचानवादी'हरू मूलतः एमाले नेतृत्वप्रति आक्रोशित छन् । प्रदेशको नाम पारित गर्दा एमाले, माओवादी, काँग्रेस लगायतका अधिकांश दलको सहमति थियो । तर, यतिबेला सत्ता-गठबन्धन फेरिएको छ र, आफैले पारित गरेको नामाबिरुद्ध 'पहिचानवादी'हरूलाई उक्साउन सरकारको नेतृत्व गरिरहेको दल (माओवादी केन्द्र) नै लागीपरेको आरोप छ ।

यस प्रदेशको नामाकरणमा अहम् भूमिका रहेको ठान्दै एमाले अध्यक्ष केपी ओलीमाथि पूर्वका पहिचानवादीहरू खनिएका छन् । पूर्वका विभिन्न स्थानमा उपस्थित जनाउँदै गर्दा केपी ओली माथि भौतिक आक्रमणको प्रयास भएको देखियो । 'साङ्घातिक आक्रमण'कै प्रयास भएको एमाले पार्टीको आरोप छ । यी सब दृश्यमा आएका घटना-सन्दर्भ हुनाले सरलरूपबाटै बुझ्न सकिन्छ, तर जब केपी ओलीले 'आफूमाथि राजा ज्ञानेन्द्रको इसारामा राजावादीहरूबाट आक्रमण भएको' भावमा सार्वजनिक अभिव्यक्ति दिए, उनको यस अभिव्यक्तिले धेरैलाई आश्चर्यचकित र राजसंस्थावादीहरूलाई आक्रोशित तुल्याएको अनुभूति गरिँदै छ ।

दुई-दुई पटक प्रधानमन्त्रीको ओहदामा पुगिसकेका र नेकपा (एमाले) जस्तो दलको अध्यक्ष रहेका केपी ओली पछिल्ला दिन एकाएक राजा ज्ञानेन्द्र, उनको परिवारजन तथा राजसंस्थाका अनुयायीहरूप्रति अस्वाभाविक तवरले प्रस्तुत हुन थालेपछि कतिपय एमालेजनेले नै उदेक मानेका छन् । अशिष्टता भल्कने शब्द चयनका साथ राजपरिवारका सदस्यप्रति सार्वजनिक रूपमा खनिएर उनले आफ्नो व्यक्तित्वको उचाइ घटाएको टीका-टिप्पणी हुन थालेको छ । ओलीको अभिव्यक्तिबाट राजपरिवारका सदस्यहरू कति 'आहत' बन्न पुगेका

छन् भन्ने त निजी सचिवालयले जारी गरेको खण्डन-वक्तव्यबाट पनि बुझ्न सकिन्छ ।

केपी ओलीमाथि आक्रमणको प्रयास गरिनु निःसन्देह भत्सर्नायोग्य सन्दर्भ हो । कुनै पनि नेता, कार्यकर्ता, अभियन्ता वा सार्वजनिक व्यक्तित्व एवम् आम नागरिक माथि अनाहकमा कुनैपनि तहको आक्रमण/दुर्व्यवहार कतैबाट हुनुहुँदैन । सभ्य समाजमा यस्ता हिंसात्मक व्यवहार अपेक्षित र ग्राह्य हुन सक्दैन । त्यसमाथि प्रदेश नामाकरणकै विषयलाई लिएर कुनै एक दलको एक नेतामाथि खनिनु भनेको 'लोकतन्त्र'कै धञ्जी उड्नु/उडाउनु हो ।

अल्पमतको कदर गर्दै बहुमतले शासन गर्ने प्रणाली प्रजातन्त्र हो भनिन्छ । यसर्थमा बहुमतले तय गरेको नामाकरणको विषयलाई फगत एमाले या

ओलीको टाउकोमा थोपर्न खोज्नु मनासिव हुन सक्दैन । असन्तुष्टि प्रकट गर्न पाइन्छ र, सचिवालयतः दुई तिहाई बहुमतबाट नाम परिवर्तन गर्न सकिने विकल्प पनि खुल्लै छ । व्यक्तमाथि आक्रमण गरेर व्यवस्था कै धञ्जी उडाउने कर्म समूह विशेषले जो गरेको छ र, शान्तिसुरक्षाको प्रत्याभूति दिलाउनुको साटो अराजक तत्वलाई मलजल गर्ने जुन कार्य सरकारको नेतृत्व गरेकै पक्षबाट भएको प्रतीत हुँदैछ, यो घोर विडम्बनापूर्ण छ ।

यति मात्र नभइ प्रधानमन्त्री प्रचण्ड समेत राजा ज्ञानेन्द्रप्रति असन्तुष्टि तवरमा खनिन पुगेका छन् । मई दिवसको सन्दर्भमा आयोजित एक कार्यक्रममा मन्त्रव्य दिने क्रममा राजापरिवारतर्फ सङ्केत गरेर उनले आक्रोश उकेले । ओली र प्रचण्ड

जस्ता नेताहरूको यो रवैयाले उनीहरू आफ्नो असफलताबाट स्वयम् कति त्रिस्त बन्न थालेका छन् भन्ने सङ्केत गर्दछ । सबै समस्या निराकरण हुने दाबी गर्दै गणतान्त्रिक व्यवस्था यिनै नेताहरूले लाडेका हुन् । नेपथ्यमा जो-जसको साथ या हात रहे पनि नेपालीजनको दृष्टिमा यी नेताहरू नै सङ्घीय गणतान्त्रिक प्रणालीका अगुवा हुन् । तर, गणतन्त्र स्थापना गरेको डेढ-दुई दशक बितिसक्दा पनि यिनले सही रूपमा गणतान्त्रिक शासन व्यवस्था अघि बढाउन सकेनन् ।

चौतर्फी असफलताका साथ आर्थिक/सामाजिक रूपले देशलाई जर्जर अवस्थामा पुर्याउन आजका शीर्ष भनाउँदा यिनै नेताहरूको अहम् भूमिका छ । यसले आमनेपालीमा चरम असन्तुष्टि, आक्रोश र विद्रोहको भाव जागृत भएको छ । यही जनआक्रोशको शिकार बन्ने भय आजका नेताहरूमा पैदा भएको छ । र, आफ्नो असफलताप्रति उठेका जनताको ओलालाई निस्तेज पार्ने असफल चेष्टा गर्दैछन्- नागरिक-जीवन बाँचिरहेका ज्ञानेन्द्र शाह तथा उनको परिवारका सदस्यबिरुद्ध वक्तव्यबाजी गरेर ।

तसर्थ, प्रचण्ड, ओली, देउवा या जो-कोही नेता किन नहुन्, सामन्तवादको विरोध गरेको भन्दै पात्रविशेषप्रति खनिनुको कुनै तुक रहन्न, बरु 'नवसामन्तीहरू' भन्ने जुन आक्षेप नेपाली जनताबाट आफूहरू माथि लागेको छ, यो दाग थप गाढा हुन नदिने या पखाल्ने प्रयत्नमा तत्काल लागिनु अपरिहार्य देखिन्छ । दाग पखाल्ने प्रयत्न गर्नु भनेको फगत नेपाल र नेपालीको हितमा कर्मशील रहनु हो । नेपालको धर्म, संस्कृति, सामाजिक मूल्य-मान्यता जोगाउँदै गुम्न लागेको सार्वभौमिकताको रक्षा गर्नु हो । भ्रष्टाचारको समूल अन्त्य गर्दै सुशासनको स्वाद चखाउनु, समृद्धिको दिशामा मुलुकलाई लम्काउनु नै नेताहरूमाथि लागेको कालो घन्बा मेटाउने सार्थक प्रयास सावित हुनेछ ।

घटना र विचार

आज बुद्ध जयन्ती तथा उभौली पर्व

आज बुद्ध जयन्ती । नेपालसहित विश्वभरका बौद्ध धर्मावलम्बीहरूले धुमधामका साथ मनाइरहेका छन् । आजकै दिन किरात धर्मावलम्बीहरूले उभौली पर्व पनि मनाइरहेका छन् । बुद्ध शब्दको अर्थ संस्कृत शब्द बुध अर्थात् जानु भन्ने हुन्छ । पूर्णरूपमा सांसारिक मोहको पीडाबाट जागेका एक महान् व्यक्तित्व, गुरु, दार्शनिक, शिक्षक, पथ-प्रदर्शक अनि प्रवर्तक हुन्, बुद्ध । यस्ता महान् गुरु जसले आफ्ना प्रवचनमा भगवानले संसार सिर्जना गरेको भन्ने कुराभन्दा पनि संसारमा धर्म र नियमको पहिचान गर्दै मानिसलाई सांसारिक मोह र तनावबाट ब्यूँझाउन सहयोग गरे गरेका छन् तिनैलाई बुद्ध भनिन्छ ।

हृदयको खेतमा सत्यता अनि शान्तिको बिउ बीजारोपण गर्न सिकाउने बुद्धको जन्म ईशापूर्व ५४३ मा हालको नेपालको कपिलवस्तु जिल्लामा सालको रुखहरू भएको बाँचाको वीचमा भएको थियो । आज विश्व बुद्धको आदर्शलाई शिरोधार्य गरेर हिँडेको छ । शान्ति, सत्यता, अहिंसा अनि सरलताका लागि बुद्ध संसारका गुरु हुन् । २५०० वर्षभन्दा अघिको उनको ज्ञानको अविश्वरूप कुञ्जले मानव समुदायलाई एउटा नयाँ शान्त आयाम दिएको छ । गौतम बुद्धका जीवनमा यो बैशाख शुक्ल पूर्णिमाले ठूलो महत्त्व छ । उहाँको जन्म, ज्ञान प्राप्ति अनि समाधि यही बैशाख पूर्णिमाकै दिन भएको हो ।

त्यसैगरी भगवान् शाक्यमुनि बुद्धको जन्म ई.पू. ५६६ मा भएको मानिएको छ । यदि सिरिहली मतलाई मान्ने हो भने भगवान् बुद्धको जन्म ई. पू. ५६६ भन्दा पहिले भएको देखिन आउँछ । भगवान् बुद्ध महावीर जैन भन्दा अघिको देखिन आउँछ । तर केन्टोनिज मतलाई मान्दा ई.पू. ५६६ मा बुद्धको जन्म भएको थिति-मिति मिल्न आउँछ । यिनै शाक्यमुनिको जन्म, समाधि अनि ज्ञान प्राप्तिको दिनका रूपमा आज विश्वको उत्तरीदेखि दक्षिणी ध्रुवसम्म, पुरा सागरदेखि प्रशांत महासागरको मारियानाज ट्रेंचसम्म अनि बनारसदेखि बेइजिङसम्म आ-आफ्नै तरिकाले बुद्ध जयन्ती मनाइन्छ । भौतिक शरीर नाश भए पनि आफ्ना ज्ञान, वचन अनि आध्यात्मिक सीपमार्फत बुद्ध हामी सबैको चित्तमा विराजमान नै छन् । बुद्धको वास्तविक नाम सिद्धार्थ गौतम हो । उनी जन्मन साथ उत्तरतर्फ सात कदम हिँडेर ओलालाई

हावातर्फ देखाएका भन्ने किंवदन्तीहरू सुनिन्छ । यसका अनुसार, उनी महाआत्मा रहेका र भगवानको धर्तीमा भएको अन्तिम अवतार रहेको जानकारी र जनाउँ भएको मानिन्छ । जन्मन साथ पोखरीमा स्नान गराइएका यिनी सिद्धार्थ गौतमले नुहाएका यो पोखरीलाई सिद्धार्थ कुण्ड भनिन्छ । यसरी अलौकिक जन्म भएका राजकुमार सिद्धार्थ गौतम कि आमा मायादेवीको भने उनी जन्मेको सात दिनमै दुःखद मृत्यु भएको थियो ।

त्रिपिटकमा बुद्धका ३२ भौतिक गुणहरू

बुद्धका सबै शिक्षा र उपदेशहरूको संग्रहलाई त्रिपिटक भनिन्छ । त्रिपिटकमा बुद्धका ३२ भौतिक गुणहरूको स-विस्तार वर्णन गरिएको छ । त्यहाँ बुद्धका ८२ हजार र उनका प्रमुख शिष्यहरूका दुई हजार गरी ८४ हजार ज्ञान-सूत्रहरू सङ्गृहीत छन् । बुद्धको मुख्य दार्शनिक सिद्धान्त प्रतिपत्तय-समुत्पाद हो । आधारभूत गुणहरू अनित्य, दुःख र अनात्मलाई बुद्धका आधारभूत सिद्धान्त मानिन्छ । गौतम बुद्धलाई हिन्दु धर्मावलम्बीहरूले भगवान् विष्णुका दश अवतारहरू मध्ये एक अवतार मान्छन् । गौतम बुद्धलाई एसियाको तारा पनि भनिन्छ । बुद्ध नेपाल भूमिमा जन्मिएको हुँदा बुद्ध जयन्तीका अवसरमा नेपाल सरकारले बर्षेनि सार्वजनिक बिदा दिँदै

आएको छ । बुद्ध भन्नाले बोधी प्राप्त वा अन्तिम सत्यको पहिचान गरेको महामानवलाई बुझिन्छ । उत्तर कोरियाले अशान्त भएर संसारतर्फ क्षेप्यास्त्र तेरस्याइरहेँदा, रत्न, सम्पत्ति, भाषा र भूगोलका आधारमा विभेद भइरहेँदा बुद्धको दर्शनले शान्तिको शान्तिपूर्वक कालत गरिरहेको छ । बुद्धका ज्ञानलाई आत्मसात् गरे मात्र पनि पृथ्वी गज्जबको ग्रह हुनेछ । संसारलाई अर्को बुद्ध चाहिएको छ, फर्की आऊ शाक्यमुनि, शान्तिको सन्देश लिएर आऊ है । बुद्ध जयन्तीको शुभकामना ।

उभौली पर्व किन मनाइन्छ ?

प्रकृतिका पुजारी यस समुदायले बैशाख पूर्णिमाका दिन अन्न बाली सधियोस, राम्रो बाली लागोस्, पृथ्वीमा कहीं कतै खाद्यान्नको कमी नहोस् भन्दै यस उभौली पर्व मनाउँछन् । चण्डी नाच गरिने भएकाले आज चण्डी पूर्णिमा पनि भनिन्छ । चण्डी पूर्णिमा भन्नाले सुमनिमा अर्थात् पार्वतीको सृष्टि भएको दिन हो । त्यही भएर उभौलीका अवसरमा सांस्कृतिक महोत्सवका रूपमा यो पर्व मनाउने गरिन्छ । कृषि उनसुख यी दुई यस्ता पर्वहरू छन्, जसले सम्पूर्णतया कृषि र बालीको जनाऊ दिने गर्छन् । यी दुई वटा पर्वहरूमा किरात समुदायले मनाउने उभौली र उधौली पर्व हुन् । बैशाख पूर्णिमामा उभौली

र मसीर पूर्णिमामा उधौली मनाइन्छ । उभौलीलाई बालीनालीका रक्षक तत्त्वहरू जस्तै कि प्रकृति, आवहवा, देवी-देवता र पृथ्वीको आज पूजा गरिन्छ । पारम्परिक भेष-भूषामा सजिएका किराँती समुदायको गोलबन्द हुँदै पुरुष-महिला सँगै नाचेको अत्यन्त रसिक माहौल यसपालीका कैमै देख्न पाइनेछ । अनि पुरुषहरू लेकाली कोट, दौध-सुक्वाल लगाउने, बुकी-फूल सिरिने र नेपाली टोपी लगाएर खुकुरी भिरेर नाच्नु भने महिलाहरूले कम्मरमा पटुकी बाँधेर चौबन्दी चोली र छिटको फरिया लगाउने र पहेंला गरगहनासहित सजिएर नाच्ने चलन छ । हातमा चौराको पुच्छर, चमर, सिल्लिमो, पोमी र सिम्कीली सेउली हल्लाउँदै सोई ढोले सोई अर्को ढोले खोई... भन्दै नाच्दा त माहौल नै अर्को हुन्छ । नाच्दा स्याउला, ढोल, झ्याम्टा, बिनायो तथा हारी जस्ता बाजाहरू बजाउँदै अनि विभिन्न कृषि कार्य गरेर भैँ जस्तै धान काटेको, दाउनी गरेको जस्तो मुद्रामा नाचिन्छ ।

पथरीशनिश्चरेमा निःशुल्क आँखा जाँच

गर्नाका लागि मेची आँखा अस्पताल फापा ल्याइएको थियो । उनीहरूको निःशुल्क उपचार गरेर पुनः पथरीशनिश्चरेसम्म ल्याइने नगरपालिकाले जानकारी दिएको छ । त्यस्तै, आँखा जाँचपश्चात स्वास्थ्य अवस्था

हेरेर शिविरमा चश्मा र औषधि पनि निःशुल्क वितरण गरिएको थियो । आँखा जाँच कार्यक्रमसँगै औपचारिक कार्यक्रमको आयोजना गरिएको थियो । वडा नं. ५ का अध्यक्ष चेतन खड्काको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रममा उपप्रमुख देवीमाया काफ्लेको प्रमुख आतिथ्य रहेको थियो । कार्यक्रमको सञ्चालन स्वास्थ्य शाखा प्रमुख आचार्यले गरेका थिए ।

कार्यक्रममा वडासदस्य तथा कार्यपालिका सदस्य तुलसा कार्की, जगतप्रसाद मगर, विद्यालयका शिक्षक शिर्षिका, स्वास्थ्य स्ययमसेविका लगायतको सहभागिता रहेको थियो ।

मेची आँखा अस्पतालबाट स्वास्थ्य शिविरमा पुगेका स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई मायाको चिन्तो प्रदान गरिएको थियो । कार्यक्रममा मेची आँखा अस्पतालका नेत्र अधिकृत कविता कार्कीले दृष्टिविहीनहरूलाई लक्षित गरेर विभिन्न शिविरका कार्यक्रमहरू सञ्चालनलाई प्राथमिकता दिएको बताइन् ।

पथरीशनिश्चरे, बैशाख २१। पथरीशनिश्चरे नगरपालिकाले वडा नं. ५ मा रहेको अमरसिंह माविमा एकदिने निःशुल्क आँखा शिविर सम्पन्न भएको छ ।

मेची आँखा अस्पताल फापासँगको सहकार्यमा भएको उक्त आँखा शिविरमा पथरीशनिश्चरेका सात सय ७५ जनाको आँखा जाँच गरिएका हुन् ।

पथरीशनिश्चरे नगरपालिकाका स्वास्थ्य शाखा प्रमुख मुरारी आचार्यका अनुसार आँखा जाँच गरिएका मध्ये एक सय जनामा मोतीयाबिन्दुको समस्या देखिएको थियो । ती मध्येका ६० जनालाई सोही दिन निःशुल्क शल्यक्रिया

ठेला व्यापारबाटै मनग्य आम्दानी

शम्भु बाहाल

अर्जुनधारा, वैशाख २१। काम गर्ने आत्मविश्वास र शरीरमा जागर हुने भन्ने पैसा कमाउन विदेश नै जानुपर्छ वा कुनै ठूलो कार्यालयमा जागरि नै खानु पर्दैन। वास्तवमा कामको कमी कहीं पनि छैन, पहिचान गर्नसके काम र दाम दुवै यही छ। यसको उदाहरण हो बिर्तामोडका विभिन्न सडक पेटीमा ठेला-व्यापार गर्नेहरू।

भारत घर भएका राजकुमार साह बिर्तामोडको भद्रपुरोडमा २० वर्षदेखि ठेलाका म:म, चाउमिन, छोइला बेचेर मासिक ५५ हजार रूपैयाँ कमाउँछन्। छोइरीको स्कूल खर्च, कोठा भाडा, औषधि उपचार खर्च गरेर पनि राम्रै बचत गर्न सकेको साहले बताए। साँझपख अफिस सकेर धेरै कर्मचारी नास्ता खान आउने गरेको उनको भनाइ छ।

भद्रपुरोडमा दिउँसो २ बजेदेखि ठेलाको म:म, चाउमिन बेच्ने आएका कृष्ण साहले पनि दैनिक दुई/तीन हजारको व्यापार गर्ने गरेको बताउँछन्। ठेला व्यापारबाटै उनको पनि तीन जनाको परिवार राम्रैसँग चल्दै आएको छ। दाजुले वर्षौंदेखि गर्दै आएको ठेला व्यापार विगत पाँच वर्षबाट कृष्णले सम्हालेका हुन्। ठेलाका म:म, चाउमिन बेच्ने मात्र होइन, चटपटे, पानीपुरी, चिया, फलफूल, तरकारी तथा फुटपाथमा कपडा बेच्ने धेरैले परिवार पालेका छन्। आफ्नो सानोतिनो व्यापारले कसैसँग हात फेलाउन नपर्ने, छोराछोरीको भविष्य पनि राम्रो हुने र औषधोपचारका लागि समेत आफ्नै कमाइले पुग्ने भएकाले सानो लगानी गर्नेका लागि यो रोजाइको व्यवसाय बनेको छ।

भापाको बिर्तामोड पछिल्लो समय तीव्रगतिमा शहरीकरण भइरहेको कोशी प्रदेशको व्यापारिक केन्द्र हो। बिर्तामोडको चोकचोक, गल्ली-गल्लीदेखि डिपार्टमेन्ट स्टोर अगाडि र सार्वजनिक ठाउँमा राखिएका ठेला व्यापारले धेरैको जीविकोपार्जन भएको शनिश्चरे रोडमा पानीपुरी र चटपटे बेच्ने आएका सीता साह बताउँछन्। उनले दैनिक एक सय ५० भन्दा बढीलाई पानीपुरी चटपटे खुवाउँछन्। घरपरिवार विरामी हुँदा वा काम परेको समयमा नगर्न पनि मिल्ने तथा स्वतन्त्ररूपमा सञ्चालन गर्न पाइने भएकाले अरूकोमा काम गर्नुभन्दा आफ्नै व्यवसाय सजिलो हुने भएकाले पनि ठेला व्यापारतर्फ धेरैको आकर्षण बढेको देखिन्छ।

वि एण्ड सी हस्पिटल अगाडि ठेलाका जुस बेच्ने आएका प्रभु साह कामलाई सम्मान गर्नसके त्यसबाट आम्दानी राम्रो हुने बताउँछन्। भारतको विहारका उनी गर्मी शुरु भएपछि ठेलाका जुस बेच्ने गर्छन्। हेर्दा सामान्य देखिने तर आम्दानी सोचेभन्दा बढी हुने व्यापारीहरू बताउँछन्। ठेलाका व्यापार गर्नेले वर्षभरि एकै किसिमको व्यापार नगरी मौसम अनुसार व्यापार गरेर राम्रो आम्दानी गर्ने गरेका छन्।

धनकुटा स्थायी घर भई तीन वर्षयता बिर्तामोडमा ठेलाको व्यापार गर्दै आएका सनमान तामाङले मौसम अनुसारको व्यापार गर्दा राम्रो आम्दानी हुने भाफका कारण मौसमी व्यापारमा लागेको बताउँछन्। उनले गत वर्षदेखि कहिले फलफूल, कहिले उखुको जुस तथा कहिले सागसब्जी विक्री गर्दै आएका छन्।

विद्यालयस्तरीय हाजिरीजवाफ प्रतियोगिता

धमेन्द्र सुनुवार

बिर्तामोड, वैशाख २१। मानव विकास केन्द्र नेपालको आयोजनामा विपद् पूर्व तयारी, प्रयास र प्रतिकार्य कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालयस्तरीय हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ।

उदयपुर र भापाका भएका छुट्टाछुटे प्रतियोगितामा संस्थाका अध्यक्ष अश्विना लोकावहादुर मास्कीको अध्यक्षतामा बेलका नगरपालिकाको बेलका मावि उदयपुर र संस्थाका कोषाध्यक्ष विनोद दाहालको अध्यक्षतामा कनकाई नगरपालिकाको भुक्टी मावि दुर्गापुरमा हाजिरी जवाफ प्रतियोगिता सम्पन्न भएको हो। कार्यक्रममा भापाका हिमाली मावि, पशुपति अंग्रेजी मावि, कनकाई मावि, हरिकुल नमूना मावि, भुक्टी मावि र चम्पापुर मावि सहभागी भएका थिए। जसमा हरिकुल नमूना मावि प्रथम, भुक्टी मावि द्वितीय र कनकाई मावि तृतीय भएका छन्।

उता उदयपुरको बेलकावाट वरपीपल मावि, जनता मावि, वरपीपल नमूना मावि, कोशी जनता मावि, जनता नमूना मावि र सप्तकौशिका मावि प्रतियोगितामा सहभागिता जनाएका थिए। जसमा जनता नमूना मावि प्रथम, कोशी जनता मावि द्वितीय र सप्तकौशिका मावि तृतीय भएको जनाइएको छ।

उत्कृष्ट विद्यालयलाई पुरस्कार तथा प्रमाणपत्र वितरण गरिएको थियो।

राजापानीमा अस्थायी प्रहरी चौकी स्थापना

भापा, वैशाख २१। खोटाङको हलेसी तुवाचुङ नपा-११ राजापानीमा अस्थायी प्रहरी चौकी स्थापना गरिएको छ।

सगरमाथा राजमार्गले छोएको तथा जिल्लाकै दोस्रो ठूलो वडा राजापानीमा शान्ति सुरक्षा कायम गर्न र आपराधिक क्रियाकलाप न्यून गर्न अस्थायी प्रहरी चौकी स्थापना गरिएको हो।

अस्थायी प्रहरी चौकीमा प्रहरी सहायक निरीक्षकको नेतृत्वमा सात जनाको टोली खटाइएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रमुख प्रहरी नायब उपरीक्षक मञ्जिल मुकारुङले बताए। राजापानीस्थित वडा कार्यालय नजिकै रहेको वडाकै पुरानो भवनमा स्थापना गरिएको चौकीको प्रमुख जिल्ला अधिकारी सुर्यप्रसाद सेढाङले उद्घाटन गरेका थिए।

भापा कांग्रेसको जिल्ला समिति विस्तार

बिर्तामोड, वैशाख २१। नेपाली कांग्रेस भापाका सभापति देउकुमार थेग्लेले जिल्ला कार्य समिति विस्तार गरेका छन्।

नेपाली कांग्रेसको विधान २०१७ (संशोधनसहित) बमोजिम सभापतिले जिल्ला कार्य समिति विस्तार गरेका हुन्। विस्तारित कार्य समितिका मनोनित सदस्यहरूमा मणिकुमार उप्रेती, पुष्पराज कार्की, नवीन बराल, जयकुमार गुरुङ, दीपक तामाङ, लीलादेवी मैनाली, धर्म लक्ष्म्या, ध्रुव ओली, प्रेमबहादुर बस्नेत, योगेन्द्र पौडेल, पशुराम दुडुना, जगन्नाथ राजवंशी, देवीप्रसाद दाहाल, रामकुमारी पौडेल, खड्ग पन्थाक सुब्बा, गोविन्द पौडेल, मुना भडुराई, निरज घिमिरे र दुर्गा सापकोटा रहेको पार्टी सचिव कृष्ण हुमागाईंले जानकारी दिए।

त्यसैगरी समितिका सदस्यहरूमा राधा कार्की, वालाजित राई, अमिन अली, अजय फियाक, मोहन सुब्बा, ईश्वर खवास, कुष्णमाया कडुवान, राजकुमारी शोर्पा, सुरेश बंशल, विनोद बस्नेत, नारायण पौडेल, तेजकुमार संयोक लिम्बू, आनन्द बस्नेत, युवराज दाहाल, बलराम कार्की, युवराज प्रसाई, यज्ञप्रसाद अधिकारी, दिलकुमार नेम्बाङ, विष्णुप्रसाद गौतम, अलिच्छया राजवंशी, राजेन्द्र रिजाल र परमानन्द राजवंशी मनोनित भएको पार्टी सचिव नवीन विमलीले जानकारी दिए।

त्यसैगरी शिवकुमार कंडेल, टंक विश्वकर्मा, ठमनाथ नेपाल, लोचना लावती, दीपक गिरी, दीपेन्द्र खत्री, पदमबहादुर थापा, बाबुलाल मर्डी, कुमार शंकर, धनबहादुर राई, कुवेरपति पोखरेल, गोमा चुडाल, इन्द्रा पोखरेल, नवोदिता सुब्बा पोम्, जेठा मुर्मू, मखना महतो, जात्रुसिंह गनगाईं, गोपाल पौडेल, राजकुमारी राजवंशी, रोशन बिष्ट, पशुराम रिजाल, तेजबहादुर धिमाल, मेनुका बुढाथोकी, गोकुल श्रेष्ठ, कृष्णबहादुर धिमाल, जीवन चौलागाईं, विष्णु कार्की, प्रमोद दाहाल र नैनकला सेढाई, चन्द्रकुमारी योङ्या, इन्द्र अधिकारी, नेत्रबहादुर कार्की, गंगा सुडी, सौरभ मिश्रा, इन्द्रबहादुर कार्की जिल्ला कार्य समिति सदस्यमा मनोनित भएको कार्यालय सचिव जयकुमार दाहालले जानकारी दिए।

त्यसैगरी इन्द्र अधिकारी, सजेश शिवाकोटी, प्रेमप्रकाश चुडाल, आशा शर्मा शिवाकोटी, देवीप्रसाद घिमिरेलाई पार्टीको विधान बमोजिम सभापति थेग्लेले क्षेत्रीय प्रतिनिधि मनोनयन गरेका छन्।

इ-साइकल र स्कुटी
ब्याट्रीबाट चल्ने स्कुटी र साइकल

100 KM Mileg- Rs. 10

विशेष छुटमा विशेष छुटमा
Rs. 65,000/- Rs. 1,50,000/-

जिटेक तराजू & ई-साइकल पसल
पुरानो भद्रपुर रोड, बिर्तामोड
9817949745, 9802742456

बिमालेख हरायो

गोलघाघबाट बिर्तामोड आउने क्रममा यही मिति २०७९/१२/१५ गते मेरो निम्न व्यहोराको नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडको पोलेसी हराएको हुँदा भेटनु हुने महानुभावले तनिकको प्रहरी कार्यालय वा तलको ठेगानामा सम्पर्क गरिदिनुहुन अनुरोध गर्दछु।

नाम:- मेनुकादेवी दाहाल
ठेगाना:- हल्दीबारी-१, भापा
पोलेसी नं.:- २०२०४९९२९
कम्पनी नाम: नेपाल लाइफ इन्स्योरेन्स क.लि.

छापाखाना

क्यालेण्डर विवाह कार्ड
बिल मोचर फलेक्स प्रिन्ट
स्टाम (छाप) कप, टि-सर्ट
लेमिनेशन फोटोकपी

आकर्षक, शुभ र शिरो ध्याएका लागि उभै सम्पन्न हुन्छु।
१६४२६३२३२३, ९८९०३६३६४

अतिरिक्तमा उभर पाटिको घर
फोन नं. : ०३२-५९०९५५
जम्मा: ९७७६८९७७२
९८६३६३२३२३, ९८९०३६३६४

धिमिरे अफसेट प्रेस
अतिरिक्तमा उभर पाटिको घर
फोन नं. : ०३२-५९०९५५

ताप्लेजुड-पाथीभरा सफल यात्रा

बिर्तामोडबाट फिदिम, ताप्लेजुड हुँदै पाथीभरा मन्दिरसम्म साथै थेचम्बु, मेमेडसम्मको सफल यात्राका लागि हामीलाई सम्पन्नहोस्।

ताप्लेजुड पाथीभरा काउन्टर
मो. ९८०३२५०४७२, ९८०१३६४०९३

श्री पतालगांगा बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि.
बिर्तामोड, भापा (फोन नं. : ०२३-५४२०२२)

कर्जा बुझाउन आउने बारे सूचना

प्रथम पटक प्रकाशित मिति : २०८०/०१/२२

यस संस्थासँग कर्जा कारोबार गर्ने तपशिल अनुसारका ऋणी सदस्यहरूले संस्थालाई तिनू बुझाउन पर्ने साँवा तथा ब्याजको नियमित मासिक किस्ता विगत लामो समयदेखि नबुझाएको र ऋण रकम बुझाउने किस्ता भाखा/अन्तिम भाखा समेत नाधिसकेको र पटक-पटक लिखित एवम् मौखिक तागेता गर्दा समेत अटेर गरी हालसम्म आफूले तिनू बुझाउनुपर्ने सम्पूर्ण साँवा तथा ब्याज फरफारक नगरेको हुँदा यो सूचना जारी गरिएको छ। अतः यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १५ दिनभित्र आफूले बुझाउन वा बुझाइसकेको भए प्रमाणसहित संस्थामा सम्पर्क राख्न सुचित गरिन्छ। अन्यथा कालो सुचिमा राख्न लेखि पढाई सहकारी ऐन २०७४ बमोजिम कानूनी कारवाही अगाडी बढाइने जानकारी गरिन्छ।

तपशिल

विशेष उपचार अब बिर्ता आयुर्वेदमा

डा.ड. कम्मर, गर्दन, प्यारालाइसिस, पायल्स, फिस्टुला, ग्यास्ट्रिक, पिनास, कोलेस्ट्रॉल, पत्थरी, जडिस लगायत सम्पूर्ण रोगको उपचार।

सम्पर्क
बिर्ता आयुर्वेद एण्ड फिजियोथेरापी सेन्टर
बिर्तामोड, राजगढ स्टेण्ड बक्षिण
फोन: ०२३-५३२३६६, ५९०१६६
सोबाइल: ९८०६००३१३

सेफ्टी ट्यांकी सफा गर्नु परेमा हामीलाई सम्पर्क गर्नुहोला।

भापा सेफ्टी ट्यांकी तथा टल सफाई

बिर्तामोड सम्पर्क
राजकुमार श्रेष्ठ
९८५२६४६००५
९८०६०१०४१०
९८४२६३६३६२७
०२३-५४६००५

दमक सम्पर्क:
देवी सिटोला
९८२४९७९१८५,
९८४२७९०२६५,
९८४२३३२४३०

भापासै सबैभन्दा ठूलो भ्याकुम सिस्टमको ट्यांकीबाट सफाई गरिन्छ।

हाड जोर्नी नसाका बिरामीलाई सुवर्ण अत्सर काठमाडौंका विशेषज्ञ बिर्तामोडमा

स्वार्क अस्पताल काठमाडौंका बरिष्ठ डाक्टर अनिलकुमार महताे यही वैशाख ३० गते शनिबार स्वार्क पूर्वाञ्चल अस्पताल बिर्तामोडमा आउँदै हुनुहुन्छ। आफ्नो समस्या जाँच गराई मौकाको फाइदा लिनुहोस्।

जाँच हुने समस्याहरूः

- हाड, कम्मर, गर्दन। घुँडा, जोर्नीहट् बन्ने, नसा च्यापिएको, हड्डी खिडिएको
- बाथ रोग, गुरिक एसिड बढेको
- शरीर झम्झमाउने, लाटो हुने, कुम नाम भएको
- प्यारालाइसिस, मुख बाझिएको

समय : बिहान ८:०० देखि ३:००

स्वार्क पूर्वाञ्चल अस्पताल,
कनकाई रोड, नेपाल टेलिकम पूर्व बिर्तामोड, भापा
(फोन : ०२३-५३०१२३, ९८५२६५५०३३)

१. ऋणी / जमानीकर्ताहरूको नाम
ऋणीको नाम : मिजाड लक्ष्म्या (थेग्ले)
बाबुको नाम : बेल कुमाल थेग्ले
बाजेको नाम : रामबहादुर थेग्ले
पतिको नाम : कृष्णा कुमाल लिम्बु
ना.प्र.नं. : १८१५ / २११७ (ताप्लेजुड)
फोन नं. : ९८०७९३८८३
ठेगाना : बिर्तामोड-३
परिवारको जमानीकर्ता : जेनिशा लक्ष्म्या
बाबुको नाम : कृष्णा कुमाल लक्ष्म्या (लिम्बु)
ना.प्र.नं. : ०१-०१-७५-००७४१
जमानीकर्ता : राजकुमारी राजवंशी
जमानीकर्ता : रेखा सेनुचरी

२. ऋणी / जमानीकर्ताहरूको नाम
ऋणीको नाम : तारचन राजवंशी (किरण)
बाबुको नाम : विरेन राजवंशी
बाजेको नाम : अजय राजवंशी
ना.प्र.नं. : ०४-०१-७०-२५२६० (भापा)
फोन नं. : ९८२४०३०७९९
ठेगाना : बिर्तामोड-०५
परिवारको जमानीकर्ता : अजय राजवंशी
जमानीकर्ता : कृष्ण राजवंशी
जमानीकर्ता : योगेश अधिकारी

३. ऋणी / जमानीकर्ताहरूको नाम
ऋणीको नाम : जोन्ता गिरी
बाबुको नाम : चिह्न शाह
पतिको नाम : सोमलाल गिरी
ना.प्र.नं. : ०१२६६९४
ठेगाना : अनारमनी- ९
जमानीकर्ता : निर्मला लामा तामाङ
जमानीकर्ता : सित्त शाह

४. ऋणी / जमानीकर्ताहरूको नाम
ऋणीको नाम : मन्जु राजवंशी
बाबुको नाम : कालु राजवंशी
बाजेको नाम : भुवन राजवंशी
पतिको नाम : मोहन राजवंशी
ना.प्र.नं. : ०४३०१३/२०३
ठेगाना : चारपाते - ३
जमानीकर्ता : माया राजवंशी
जमानीकर्ता : प्रमोद यादव

ऋण असुली उप-समिति

नेपालीहरूको लागि भरपर्दो सेवा

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड सर्भिसिङ्ग सेन्टर

Royal Enfield को आधिकारिक बिक्रेता (डिलर) भएकाले Royal Enfield को पाटर्सहरू विशेष छुटमा बिक्री गरिँदैछ।

यहाँ जुनसुकै कम्पनीको मोटसाइकल, स्कुटरका सम्पूर्ण पाटर्स पाउनुका साथै सर्भिसिङ पनि गरिन्छ।

निशान्त मोटरसाइकल पाटर्स एण्ड सर्भिसिङ्ग सेन्टर

पानीटकीको पहिलो गल्ली दार्पा साइड
सम्पर्क : निशान्त- ८३७२०७८५४/८३४८४७३७१७ (इण्डिया), ९८४०१६४४३३ (नेपाल)

नोट: यहाँबाट नि:शुल्क ज्योतिष सेवा उपलब्ध गराइन्छ।
Youtube Channel : Nishat M jotic kendra

ज्यो. पं. खेमप्रसाद पौडेल
फोन सम्पर्क ९८५१५४६९९

मेष (बु. वे. चो. ला. लि. लु. ले. लो. आ.) - मेहनतले राम्रो परिणाम प्राप्त हुनेछ, विगो फाइदा हुने काम प्रारम्भ हुने समय रहेको छ, दाम्पत्य जीवन सुखी रहला, उत्साह बढ्ने योग रहेको छ।

जुव (इ. उ. ए. ओ. बा. बि. बु. बे. बो.) - बोलिको प्रभावले आयआर्जनमा पछि परिएला, बोल्दा विचार पुऱ्याउनुहोला, प्रियजनसँग भेट हुने समय रहेको छ, भैरवि आउने खर्चले चिन्ता बढाउन सक्छ।

मिथुन (का. कि. कु. घ. ड. छ. के. को. ह.) - विपरीत लिङ्गीसाथीबाट साथ र सहयोग प्राप्त हुनेछ, पराक्रममा बढि हुनेछ, तपाईंको समय उत्तमसिद्धि रहेको छ।

कर्कट (हि. हु. हे. हो. डा. डि. डु. डे. डो.) - समय दिन नसक्दा बन्न लागेको काम विग्रन सक्ला, व्यवसायमा नोक्सानी व्यहोर्नुपर्ला, भैरवी आउने खर्चले चिन्ता बढाउन सक्ला सचेत रहनुहोला।

सिंह (मा. मि. म. मे. मो. टा. टि. टु. टो.) - यथेष्ट धन लाभको योग छ, बोली तथा वाणीको प्रभावमा बढि हुनेछ, मिष्ठान्न भोजनको योग छ, मन प्रफुल्ल रहला।

कन्या (टो. प. पि. पु. ष. ण. ठ. पे. पो.) - बोलिमा विचार पुऱ्याउनुहोला, राम्रै बोल्दा पनि नराम्रो सुनिन सक्छ, गुप्ताङ्गमा समस्या देखिन सक्छ, सतर्क

रहनुहोला।

तुला (र. रि. रु. रे. रो. ता. ति. तु. तो.) - पराक्रम बढेर जानेछ, विग्रन लागेको काम बनिनाले हौसला बढ्नेछ, छोटो दुरीको यात्रा हुनेछ, मन हर्षित रहला।

बृश्चिक (तो. ना. नि. नु. ने. नो. या. टि. यु.) - मनमा सन्ताप बढेर जानेछ, क्रोधलाई नियन्त्रणमा राख्नुहोला, अधिक खर्च हुने समय छ, मावली पक्षबाट अशुभ समाचारको योग छ।

धनु (ये. यो. म. मि. मु. घ. फा. ट. भो.) - समय अनुकूल रहेको छ, नयाँ कामको प्रस्ताव आउनेछ, बोलिको भरमा अशुभ कामहरू फत्ते भएर जानेछ, प्रशंसकहरू बढ्नेछन्, मन प्रसन्न रहला।

मकर (गो. ज. जि. खि. खु. खे. खो. गा. गि.) - मिथित फलको समय छ, काममा उतारचढाव आउन सक्छ, खानपानमा ध्यान दिनुहोला, स्वास्थ्य त्यति राम्रो हुने छैन।

कुम्भ (गु. गे. गो. सा. सि. सु. से. सो. दा.) - लामो दुरीको यात्रा हुनेछ, भायले साथ दिनेछ, कार्यासिद्धिको योग परेको छ, टाहिँएका मित्रजनसँग भेटघाट हुने समय रहेको छ।

मीन (दि. दु. थ. ऋ. ज. दे. दो. व. घि.) - आजको दिन समयले साथ दिएको छैन, नचिताएको ठाउँमा धन खर्च गर्नुपर्दा मन खिन्न भएर जानेछ, परिवारजन विमुख हुनेछन्।